

PRIMORSKI DNEVNIK

Počtna plačana v gotovini - Cena 90 lir
Ab. postale I gruppo

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST, sobota, 23. oktobra 1971

IZJAVA AMERIŠKEGA TAJNIKA ZA ZUNANJE ZADEVE ROGERSA

Jugoslavija pomemben dejavnik v naporih za utrditev miru na svetu

Predsednik Tito lahko odločilno posreduje za mir na Bližnjem vzhodu

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 22. — Nocoj je bilo sporočeno, da bo predsednik Tito s soprogo na vabilo predsednika ZDA Nixona od 28. oktobra do 2. novembra uradno obiskal ZDA.

V zvezi s tem obiskom je ameriški tajnik za zunanje zadeve William Rogers beograjski televiziji poudaril, da bo obisk predsednika Jugoslavije, ki igra zelo pomembno vlogo na svetu, posebno med nevroščeni, zelo važen. Rogers je izrazil misljenje, da se bo predsednik Nixon s predsednikom Titom, zaradi ugodila, ki ga uživa predsednik Jugoslavije v svetu, razgovarjal o ključnih svetovnih vprašanjih, posebno o nedavnem berlinskem sporazumu, o možnosti

LETO DNI SEDANJE VLADE

Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o reformi univerze

Zelo resni spori o stališču Italije glede vključitve Kitajske v OZN

RTM, 22. — Poslanska zbornica je danes pričela razpravljati o zakonskem predlogu o reformi univerz. To je tretji zakonski predlog, ki je na dnevnem redu parlamenta. Predlog predloži, ki so na navedeno ključno reformo družbene ustroja v Italiji. Poslanska zbornica je odobrila zakon o reformi davčne politike. Včeraj je odobrila zakon o reformi stanovanjske politike, sedaj pa so na vrsti univerze. Vlada je v tej zvezi ponosno ugotovila, da gre pravkar za vlado, ki v novem razdobju neprekinjeno dela že eno leto.

Istočasno pa seveda obstajajo zelo resne črte in točkar ključna odločitve, kako bo Italija glasovala na zasledanju generalne skupščine OZN. Predsednik vlade Colombo je bil v zadnjih dneh zelo zaposlen in se je sestel s številnimi predstavniški strank in ministri. Jutri bo sešla vlada, na kateri bo uradno na dnevnem redu odločitev nekaterih zakonskih predlogov, v resnici pa bo prišlo do bitke o Formozo in LR Kitajski.

Zunanji minister Moro je že večkrat dejal, kar je tudi ponovil v razgovoru s ameriškim predsednikom Nixonom, da je italijansko stališče povsem jasno, ko je Italija priznala LR Kitajsko, s katero je vzpostavila uradne odnose.

V resnici so na stvari zelo zapletene. Ne gre za Formozo in za LR Kitajsko, temveč za Kitajsko, kot to pravi Cuenali, in za osrje nacelo nepristranosti na teorijo vseh Kitajsk. Še bolj rečeno, odločilo se bo, če bo prelozljivo o ameriškem, ali o albanskem predlogu, in vse kaže, da bo Italija čakala, kam se bo v »Sleklani palači« naglasi glasovna tehnika.

Vse kaže, da se bo vlada najbrž vzdržala glede dvotrajnega glasovanja, ali bolje rečeno o ameriškem predlogu o Formozo in Kitajski. Tak je menda predlog Colombo, ničesar pa ni odločeno.

Jugoslovanska vlada o nelikvidnosti

BEOGRAD, 22. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji proučil osnutek srednjeročnega načrta in prejeto osmih zakonskih predlogov za preprečevanje nelikvidnosti. Zveznemu zavodu za načrtovanje so poverili, da na podlagi pobud in predlogov do 28. oktobra pripravi dokončno besedilo osnutka srednjeročnega načrta, medtem ko bo do zakonskega predloga za preprečevanje nelikvidnosti takoj poslali v obdobje zvezni skupščini.

Zakonski predlogi za preprečevanje nelikvidnosti med drugim predvidevajo, da morajo negospodarski koristniki družbenih sredstev (družbene politične skupnosti, interese skupnosti, samoupravni plačniki in podobno) do 10. decembra pripraviti spisek in program izplačevanja svojih dolgov. Za izplačilo svojih obveznosti lahko uporabijo svoja razpoložljiva sredstva in dokler ne izplačajo svojih dolgov, ne smejo prevzeti nobenih novih investicijskih obveznosti.

Predvideva se tudi prenehanje nadaljnje investicijske graditve, če koristniki družbenih sredstev ne zagotovijo sredstev za izpolnitev prejetih obveznosti. Predvidevajo se nadalje ukrepi, ki zagotavljajo ugodnejše materialne pogoje za zagotovitev tekočih likvidnosti bank. Uraja se sistem večstranske kompenzacije medsebojnih dolgov in terjatev, predvideva se revalorizacija osnovnih sredstev delovnih organizacij, postopujejo se predpisi o finančnem nadzoru in trošenju sredstev rezervnih skladov in uporabe sredstev za reprezentacije in reklamo, ura se načelo, da vsi koristniki družbene lastnine, a ne le delovne organizacije, odgovarjajo za svoje obveznosti z vsemi svojimi sredstvi.

Na današnji seji je zvezni izvršni svet proučil tudi vprašanje o področju odnosov z bodočim obiskom predsednika Tita v ZDA, v Arabiji in Veliki Britaniji, stanje in možnosti napredka dvostranskih odnosov Jugoslavije z omenjenimi državami. Izvršni svet je tudi seznanil z rezultati obiska predsednika Tita v Iranu, Indiji in Egiptu in ugotovil, da rezultati tega obiska prispevajo k sodelovanju in napredku odnosov med Jugoslavijo, Iranom, Indijo in Egiptom.

BEOGRAD, 22. — Dr. Vladimir Bakarić, trenutni predsednik izvršnega biroja predsedništva SKJ, je brzojavno čestital kancelarju Willyju Brandtu ob dodelitvi Nobelove nagrade za mir. Bakarić poudarja, da je to zasluženo priznanje napredku, ki ga je Evropa in na svetu napredovala stvar miru in sodelovanja.

B. B.

Sinoči v Gorici tiskovna konferenca pred slovensko gledališko sezono

Slovensko gledališče iz Trsta nastopi v četrtek z Brechtovimi »Bolni v noči« - Letos bo osem abonmajskih predstav - Lani je slovensko gledališče priveditve v Gorici obiskalo 7500 ljudi

V sejni dvorani goriske »Proloco«, ki ima svoje prostore v stavbi, kjer je tudi gostišče »Lanterna di oro« na gradu, je bila sinoči tiskovna konferenca ob začetku letošnje slovenske gledališke sezone v Gorici. Tudi letos bo »Slovensko gledališče« priveditve v Gorici redno gledališko sezono v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo, z Zvezo slovenske katoliške prosvete in z ustanovo za kulturne in umetniške priveditve EMAC. Kampanja za nabiranje abonmajev je v polnem teku in bodo kmalu dosegli lanske število abonmentov. Prva predstava bo prihodnji četrtek v gledališču Verdi. Nastopili bodo igralci Slovenskega gledališča iz Trsta z dramo nemškega dramaturga Bertolta Brechta »Bolni v noči«.

Sinočno tiskovno konferenco je otvoril prof. Jože Tavčar, predsednik upravnega sveta »Slovenskega gledališča« v Trstu, daljši uvodni govor pa je imel podpredsednik istega sveta dr. Rafko Dolhar, Med drugim je dejal, da bo ob sode-

vanju gorških ljudskih prosvetnih zvez tudi letošnja sezona uspešna, kjer je bila lanska. Izrazil je tudi željo, da bi letos premostili težave, ki so se pojavile lani. »Smo na pravi poti«, je zaključil svoj uvodni govor, »saj nam lanska sezona to dokazuje«.

Predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete prof. Kazimir Humar je dejal, da je lanska gledališka sezona dokazala, da lahko gorški Slovenci govorimo skupni jezik, ko gre za našo kulturo. V našem narodu moramo ohraniti in širiti narodno kulturo podobno, kot so to delali naši predniki.

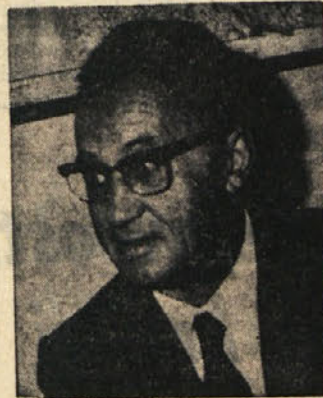
Tajnik SPZ Edmund Košta je prav tako dejal, da je lanska sezona dokazala, da se da na skupnem področju narediti marsikaj več kot v preteklosti. Naša družva na terenu zbira abonente, njim gre torej največ zasluga za uspeh lanske sezone. S kaplarnim delom smo si lani, in tako si bomo tudi letos, zagotovili zadostno število abonmentov.

TRŽAŠKA ODBORNIKA IN ŽUPANI O LETOŠNJEM LJUDSKEM ŠTETJU

V zvezi s sedanjim ljudskim štetjem smo se obrnili na slovenske župane na Tržaškem, na oba slovenska občinska odbornika in tržaški občini ter na miljskega župana, da izrazijo svoje mnenje o štetju in o njegovem doseganju poteku. Spodaj objavljamo njihove izjave:

DUŠAN HREŠČAK

odbornik tržaške občine

pa mi jo bodo čez nekaj dni dostavili na dom. To se je res zgodilo dva dni kasneje. Vendar je jasno, da bi morali vsaki družini izrečno dostaviti italijansko in slovensko popisno polo ne glede na narodnost družine.

JOSIP GUŠTIN

župan občine Zgonik

»Pravica smo smo uređili vse, kar je predpisano po zakonu za izvedbo ljudskega štetja. Ustanovili smo posebno urad ter sprejeli v zvezi s službo tri popisovalce. Dobil smo v zadostni količini slovenske in italijanske obrazce. Naši popisovalci so izročili vsaki družini slovenski in italijanski obrazec.

Čeprav so na tridnevem tečaju na Trgovinski zbornici v Trstu dali navodilo funkcijam odbornikov komisij za ljudsko štetje, da je uradno veljaven samo italijanski obrazec, poudarja naša občinska uprava, da imamo Slovenci svo pravo izpolniti slovenski obrazec, ki mora imeti enako veljavo kot italijanski. Za pa ugotavljam,

da so obrazci v slovenski precej pomanjkljivi.

Do sedaj, kolikor mi je znano, ni bilo pri popisovalcih v naši občini nobenih pritožb. Ne glede na to pa moram pripomniti, da sem se kot župan in pripadnik slovenske narodne skupnosti takoj ob začetku pozanimal, kakšne obrazce so razdelili v Počizju. Neka občinska uprava v Počizju mi je odgovorila, da imajo dvojezične obrazce, ne pa ločene kot pri nas. Tudi na Koprskem, kakor mi je znano, so za zadnje ljudsko štetje imeli dvojezične obrazce.

Po tem sem lahko trdimo, da se moramo Slovenci v Italiji še vedno boriti za uveljavljanje naših narodnih pravic, kljub načelom ustave, mednarodnim dogovorom in posebnemu deželnemu statutu.

Kot župan še posebej izražam nezadovoljstvo in ogorčenje vseh naših občanov zaradi takega načina ljudskega štetja in omalovaževanja naših osnovnih narodnih pravic.

Končno bi še rad pripomnil, da bi se morale razne stranke, ki se sicer zanimajo za probleme slovenske manjšine, tudi v tej zadevi bolj zavzeti, za kar pa je še vedno časa.

DUŠAN LOVRIHA

župan občine Dolina

Najmanj, kar lahko o sedanjem popisu prebivalstva rečemo, je, da je bilo slabo pripravljeno in še slabše izvedeno. Elementarna norma znanstveno točnega anketiranja je namreč ta, da mora biti anketiranec absolutno indiferenten do zastavljenih vprašanj. V primeru slovenske narodne skupnosti pa ob pravih stiki s popisovalcem nekako optirajo za narodno pripadnost (podobno kot je na Koroškem za vpis v dvojezično šolo) s tem, da zahtevajo slovensko popisno polo. Vemo tudi, da slovenski popisni poli ni na Gorškem in v Benečiji in da popisovalci niso vedno indiferentni do narodnostnega vprašanja. Ne glede na zgodovinsko preteklost naše narodne skupnosti v Italiji je tako popisovanje glede na narodno pripadnost popolnoma nezanesljivo. Nemiselnost je človeka najprej oporiti in premisliti, kako je rešiti.

18. 1. m. so mi dostavili italijansko popisno polo. Ko sem vprašal po slovenski, so mi odgovorili, da je še nimajo, ker da je bila natisnjena s mnogimi napakami, da

slovenski pa ima sicer prevođ omenjene roza priloge, je pa tako tiskan, da le-te ni mogoče odtrgati. Občina bo zato podatke iz izpolnjenega slovenskega obrazca morala prepisati na italijanski obrazec, ki ga bo odposlala pristojnemu uradu, slovenski o-

ki ga je zavzela moja politična organizacija skupaj z drugimi v znani skupni izjavi. Sodim namreč, da niso še ustrezni pogoji, da bi lahko vsi Slovenci zares svobodno odgovorili na vprašanje o narodni pripadnosti, čeprav se ta problem v naši občini ne postavlja tako akutno kot v mestu.

GASTONE MILLO

župan občine Milje

Kako je miljska občina pripravila ljudsko štetje in poskrbela, da se tudi pri tem spoštuje pravice Slovencev? »Naša prva skrb je bila najti ustrezno osebo. Izbrali smo 16 popisovalcev, katerim smo pridružili še štiri mestne stražnike. Na slovenskih področjih, se pravi pri Stramarju, Koroščih in Camporah pa delujejo slovenski popisovalci. Od njih smo namreč zahtevali popolno znanje slovenskega jezika.

Vsem popisovalcem smo dali matična navodila, naj ob vstopu v stanovanjsko občano vprašajo, če želijo dati narodno popisno.

Zato smo poskrbeli že od samega začetka za zadostno

število slovenskih popisnic, prejšnje dni pa smo šli po nadaljnjih 60 pol, če bi nam preje zamanjale.

Miljskega župana smo tudi vprašali, kaj bo storila občinska uprava, če bodo občani izpolnili slovenske popisne obrazce.

»Za nas je vsemogo: lahko izpolnijo italijansko ali slovensko, ker moramo itak vse na občini prepisati na mehanografske obrazce. Če bomo prejeli slovenske pole bomo zapolnili nekaj slovenskih popisovalcev, ki bodo prepisali te obrazce na mehanografske pole«.

Kako napreduje delo? »Dobro. Popisovalci so zelo poštrevljivi, prav zato pa je plačilo, ki ga prejemaajo za svoje delo, nezadostno. Dejstične občine pa k temu ne morejo nič in nam je zato žala«.

MIHAEL GUŠTIN

župan občine Repentabor

»Tudi naša občinska uprava je poskrbela za redno popis prebivalstva in je poslala na kratek tečaj v Trst občinske uradnike, ki je dala navodila dveh popisovalcev. Dobil smo obrazce, primanjlovalo pa nam je še precej slovenskih obrazcev. Zato smo zahtevali večjo količino slovenskih obrazcev, ki smo jih potem dobili v zadostni količini. Popisovalki izročita vsaki družini italijanski in slovenski obrazec. Pojasnili smo, da občani lahko izpolnijo slovenski obrazec in da ima ta popolno veljavo.

Nekaj pritožb je bilo le ob začetku, ko še nismo imeli na razpolago dovolj slovenskih obrazcev. Drugih pritožb, do sedaj ni bilo, zdi se mi pa, da bodo imeli naši ljudje precejšnje težave pri izpolnjevanju obrazcev, ker so precej zapleteni in zahtevni. Zato bosta popisa pomanjati popisovalci.

Važno je, po mojem mnenju, da vsak popisovalec točno pojasni uo stvar občanom, zlasti pa to, da je enako veljaven obrazec v slovenski. Pravilo ni bilo, da bi bili obrazci sploh dvojezični in bi jih vsak lahko izpolnil v slovenski, ali italijanski, kakor bi pač hotel.

uprava bo poskrbela za prevođ v italijansko. Lahko izpolni italijanski obrazec tudi v slovenski, ali pa samo v italijanski. To je seveda odvisno od njegove svobodne izbire. Dosej nisem slišal večjih pritožb, čeprav so se zgodile nekatere nerednosti, ne po naši krivdi, ki pa smo jih takoj popravili.

Kot župan, ki politično pripadam Slovenski skupnosti, se prav gotovo strinjam, da načelno oeno in stališčem,

